

İKT102 İKTİSADA GİRİŞ II

Doç. Dr. Yeşim ALİEFENDİOĞLU

Ankara Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Fakültesi Gayrimenkul Geliştirme ve Yönetimi Bölümü

INTERNATIONAL VALUATION STANDARDS COUNCIL

DOÇ. DR. YEŞİM ALİEFENDİOĞLU

PARA

- İktisadi analizde **para**; «malların ve hizmetlerin satın alınmasında ve borçların geri ödenmesinde genel olarak kabul edilen şey» olarak tanımlanır.
- Para, bir ekonomide mal ve hizmetlerin alım-satımında kullanılan ve herkes tarafından kabul gören bir mübadele aracıdır.
- Para, servetten farklıdır.
- Para, ekonomik hayatın işleyiş ve akışında önemli rol oynamaktadır. Mübadelenin (alış-veriş) kolaylıkla sağlanabilmesi için, duyulan ihtiyaç yüzünden ortaya çıkmıştır.
- Yani para ekonomik hayatın yarattığı bir varlık olup, ekonomik yaşamın vazgeçilmez ve mübadelenin bugünkü geniş şeklini almasına imkan veren bir vasıtaadır.
- Bu yüzden bütün ekonomik sistemlerde para kullanılmaktadır.

Paranın Fonksiyonları

Ekonomik hayatta paranın esasen 3 temel fonksiyonu bulunmaktadır:

- (1) Para bir değişim (mübadele) aracı olması
- (2) Para ortak değer ve fiyat ölçüsü olması
- (3) Para bir değer biriktirme aracı olması
- (4) İktisat politikası aracı olması

Kaynak: (Dinler Z., 2016) İktisada Giriş

Para Çeşitleri

A. Mal Para:

- Tarihi süreç içinde, mübadelelerde aracı olarak kullanılan ilk para «mal para» niteliğindedir. Yirminci yüzyılın başına kadar süren bu dönemde önceleri çeşitli mallar para olarak kullanılırken, daha sonra kıymetli madenler (altın, gümüş, platin vs.) para olarak kullanılmaya başlanmıştır.
- Gerek herhangi bir malın, gerekse kıymetli madenlerin para olarak kullanılması halinde, para olarak kullanılan malın ya da madenin kendi değeri, temsil ettiği para değerine eşitse, bu tür paralara mal para denilmektedir.

Para Çeşitleri

B: Temsili Paralar:

a) Altın ve Gümüş Sertifikaları:

- Altın ve gümüşten yapılmış madeni paraların muhafazası ve taşınmasının güçlüğü ortadan kaldırmak için, bu paralar bankerlere emanet edilerek karşılığında belgeler (sertifikalar) alınmıştır. Bu sertifikaların temsil ettikleri para yerine geçmek üzere mübadelelerde aracı olarak kullanılmaya başlaması sonucu, **ilk temsili para** ortaya çıkmıştır.
- Para saklama işi, zamanla bankerlerden bankalara doğru akarken, modern bankalar doğmaya başlamıştır. Altın ve gümüş sertifikalarının en önemli özelliği, bu sertifikaları veren kurumun kasasında, bunların % 100 karşılığının bulunmasıdır.

a) Banknot

b) Kağıt Para

c) Madeni Ufaklık Para (Bozuk Para)

~~Kaynak: (Dinler Z., 2016) İktisada Giriş~~

DENGE MİLLİ GELİRİNİN BELİRLENMESİ

- Türkiye’de kağıt paralar Merkez Bankası ve madeni paralar ise darphane tarafından basılmaktadır.
- Hazine Müsteşarlığı Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü

Emisyon Rejimleri (Para Sistemleri)

- Bugünkü para sistemi, uzun tarihi bir gelişmeden sonra ortaya çıkmıştır.
- İlkel insanlar arasında mübadele yoktu; fert veya aile, daha ziyade buldukları ile ihtiyaçlarını gideriyorlardı. Sonra malın mal ile değiştirilmesi devri başladı.
- Mal para sistemi denilen bu uygulamada para olarak kullanılan malın hakiki bir değeri vardır: para olarak kullanılan malın, bu mal para olarak kullanılsa bile bir piyasa değeri vardır.
- Bu yöntem çok fazla güçlükler ortaya çıkarıyordu. Çünkü insanlar önce mübadele edecekleri mala sahip bir insanı bulmak zorundaydılar. Ayrıca kendisinin ve trampa edeceği insanın sahip olduğu malların hepsi, bölünmeye, kısımlara ayrılmaya uygun olmadığından, trampa edilecek mallar arasında, kolaylıkla değer eşitliği de sağlanamıyordu. Bu ise aynı alışverişi zorlaştırıyordu.

